

ШЛЯХИ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

Ганна Цибко, доцент кафедри інформатики і обчислювальної техніки

Тамара Янченко, старший викладач кафедри соціальної педагогіки

Чернігівський державний педагогічний університет

імені Т.Г.Шевченка

Соціальний педагог, який працює у різних навчально-виховних закладах, має значну кількість документів, котрі доцільно опрацьовувати за допомогою сучасних інформаційних технологій. Так, у загальноосвітніх школах на кожного важковиховуваного учня заповнюється соціальний паспорт, що містить такі розділи: загальні відомості (прізвище та ім'я, дата народження, адреса); відомості про сім'ю (прізвища та імена батьків, рік народження кожного з них, освіта, місце роботи, стан здоров'я); характеристика побутових та матеріальних умов сім'ї (житлові умови, матеріальна забезпеченість, кількість кімнат у квартирі, з ким у кімнаті проживає дитина); стосунки між членами родини, ставлення до дитини, характеристика засобів виховного впливу на дитину; стосунки між батьками та педагогами і учнями та педагогами; психолого-педагогічна характеристика вихованця; фактори ризику, що впливають на поведінку дитини; програма спостереження за учнем; план соціально-педагогічної підтримки дитини.

Враховуючи значну кількість соціально та педагогічно занедбаних дітей, які проживають у кожному населеному пункті, діяльність соціального педагога щодо надання їм різнопланової допомоги може стати ефективнішою, якщо автоматизувати частину роботи, пов'язану з заповненням, оновленням і зберіганням значного обсягу документації. В залежності від рівня інформаційної культури фахівця та особливостей поставленого перед ним завдання доцільним може бути вибір одного або кількох поширених офісних програмних засобів: текстових процесорів, табличних процесорів, систем управління базами даних. Так, найпростіший спосіб автоматизувати створення, редагування і зберігання соціальних паспортів – розробити відповідний шаблон

документа у текстовому процесорі, наприклад, MS Word, а нові паспорти створювати на основі такого шаблону. Прискорити і стандартизувати заповнення паспорта можна за рахунок застосування у шаблоні полів форм, які дають можливість розрізнити в документі незмінну частину і елементи, що підлягають введенню і редагуванню. При цьому введення даних відбувається як вручну, так і з попередньо створених списків стандартних значень, а структура бланку захищена від випадкових або навмисних змін.

Окрім того, соціальному педагогу навчально-виховного закладу необхідні й інші документи, наприклад: акт обстеження дитини та її сім'ї, карта індивідуальної роботи з учнем, карта комплексного супроводу дитини. Усі документи мають за мету здійснення індивідуальної соціально-педагогічної підтримки кожного важковиховуваного учня, сприяння щодо його суспільної адаптації та соціалізації, налагодження взаємодії між школою та родиною. Щоденну роботу з документацією, внесення нових фактів, що стосуються навчання, поведінки дитини, її стосунків з оточенням і були отримані у результаті педагогічних спостережень, бесід, соціальному педагогу доцільно проводити з використанням електронних таблиць. Засоби сучасних табличних процесорів дають змогу зберігати значні обсяги даних текстового і числового характеру, здійснювати контроль за їх введенням, упорядковувати, виконувати обчислення різної складності, підбивати підсумки, проводити аналіз і прогнозування даних, наочно відображати дані на графіках і діаграмах. Побудувавши таблиці-бланки для введення даних про дитину і ввівши формули для виконання необхідних розрахунків, соціальний педагог одержує ефективний засіб для підтримки всього обсягу потрібних йому відомостей у сучасній, зручній, естетичній і актуальній формі.

Ефективність реалізації завдань профілактичної та корекційної роботи з дітьми та підлітками, які мають девіантну поведінку, багато у чому залежить від правильно організованого процесу вивчення особистості дитини та її найближчого оточення. Результати такого вивчення стають основою розробки програм профілактичної та корекційної роботи з школярами з девіантною

поведінкою. Вивчення особистості дитини проводиться з використанням карти особистості школяра, яка заповнюється соціальним педагогом, психологом, класним керівником, шкільним лікарем. Оцінка запропонованих якостей особистості та умов найближчого оточення відбувається на основі спостережень за учнем, вивчення його стосунків з ровесниками, друзями, вчителями, батьками, а також у результаті бесід та збору незалежних характеристик, котрі даються учневі його однокласниками, педагогами та іншими дорослими. На основі отриманої інформації організуються групи дітей та їх батьків, з якими потрібно проводити профілактичну роботу, і групи, котрі потребують корекційної роботи, а також визначаються діти, яким необхідна індивідуальна профілактична та корекційна допомога. Такі відомості, що надходять з різних джерел, і передбачають складні зв'язки між даними, найбільш ефективно зберігаються й опрацьовуються засобами систем управління базами даних. СУБД належать до найбільш складних офісних програм, проте зусилля, витрачені на їх опанування, надають фахівцеві найбільш широкі можливості зберігання великих обсягів взаємопов'язаних даних, зручного і наочного заповнення бланків, здійснення вибору даних за певними критеріями, обчислень, виведення даних на друк.

У процесі реалізації діагностичної та профілактичної функцій соціальний педагог проводить анкетування та тестування учнів. Слід зазначити, що анкети і тести можуть також призначатися батькам, вчителям та іншим фахівцям, які працюють з дітьми. У залежності від конкретних завдань своєї діяльності соціальний педагог може запропонувати дітям дати відповіді на питання різні за структурою, тематикою, змістом. Актуальними напрямками соціально-педагогічних досліджень є, зокрема, вивчення обізнаності молоді щодо розповсюдження ВІЛ-інфекції, ставлення дітей та підлітків до наркотиків, алкоголю, тютюнопаління, рівня сформованості правових знань вихованців. Не завжди є можливість проводити комп'ютерне анкетування та тестування, проте опрацювання і аналіз його результатів значно можна спростити, використовуючи офісні програми загального призначення.